

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

KÄSKKIRI

24.09.2026 nr 97

Täienduskoolituse õppekava kinnitamine

Täiskasvanute koolituse seaduse § 9 lõike 2, Sotsiaalkaitseministri 30.01.2019 määruse nr 2 „Sotsiaalkindlustusameti põhimäärus” § 10 lõike 1 punkti 17 ning Sotsiaalkindlustusameti peadirektori 25.06.2025 käskkirja nr 112 „Sotsiaalkindlustusameti täienduskoolitusasutuse õppekorralduse alused ja tegevuse kvaliteedi tagamise alused” lisa 1 punkti 1.5 alusel

Kinnitan Sotsiaalkindlustusameti täienduskoolituse „Erivajadusega laps ja erivajadusega lapsevanem lastekaitsetöös” õppekava vastavalt lisale.

Käskkiri jõustub allakirjutamisest.

(allkirjastatud digitaalselt)

Maret Maripuu
peadirektor

Õppekava nimetus	Erivajadusega laps ja erivajadusega lapsevanem lastekaitsetöös
Õppekavarühm	Sotsiaaltöö ja nõustamine
Õppekava koostamise alus	Lastekaitseseadus, Sotsiaaltöötaja kutsestandard, tase 6, Sotsiaaltöötaja kutsestandard, tase 7 (kompetentsid B.2 Sotsiaaltöötaja, tase 6 üldoskused, B.3.4 Klienditöö, B.3.6 Spetsialistide võrgustiku loomine, hoidmine ja tugevdamine, B.3.8 Lastekaitse), Šveitsi-Eesti koostööprogramm „Sotsiaalvaldkonna spetsialistide tasemeõppe ja kvalifikatsiooni kaasajastamine ning koolitus- ja tugisüsteemi arendamine“.
Õppekeel	Eesti keel
Õppe eesmärk	Koolituse tulemusena on õppija arendanud enda valmisolekut ja oskust suhelda erivajadusega lapse ja tema vanemaga viisil, mis arvestab nende eripära ja vajadusi, toetab lapse arvamuse ja abivajaduse väljaselgitamist ning lähtub lapse heaolust, abistamise võimalustest ja piiridest.
Sihtgrupp	Lastekaitsetöötajad ning lastekaitsetöötaja ülesandeid täitvad sotsiaaltöötajad, lisaks laste ja noortega töötavad ja/või tööalaselt kokkupuutuvad spetsialistid erinevatest valdkondadest (haridus-, tervise-, sotsiaalvaldkond).
Osalejate arv (min ja max)	8 - 25
Osalemise eeldus	Osaleja töötab kohalikus omavalitsuses lastekaitsetöötajana või täidab lastekaitsetöötaja ülesandeid või on muu valdkonna spetsialist, kes töötab lastega.
Õppe maht ja ülesehitus (akadeemilistes tundides)	14 akadeemilist tundi kontaktõpet
Õpiväljundid	Koolitusel osaleja: • Õppija analüüsib erivajadusega lapsega suhtlemise olukorda arvestades lapse eripära ja vajadusi, arvamuse väljaselgitamise ja abivajaduse hindamise põhimõtteid ning valib ja rakendab sobivaid suhtlusvõtteid. • Õppija tuvastab potentsiaalselt ohtliku olukorra erivajadusega lapsega suheldes ning valib olukorrale sobivad esmased suhtlus- ja tegutsemisvõtted. • Õppija kohandab suhtlemist erivajadusega lapse vanemaga lähtudes lapse east, arengufaasist, häire kulust ja prognoosist. • Õppija analüüsib erivajadusega lapsevanemaga suhtlemise olukorda arvestades lapse heaolu, aitamise võimalusi ja piire ning valib ja rakendab vanemaga suhtlemiseks sobivaid suhtlusvõtteid.
Sisukirjeldus	Lastekaitsetöötajatele suunatud täienduskoolitus, mille keskmes on erivajadusega lapse vajaduste ja arvamuse väljaselgitamine ning lapse eripära arvestav suhtlus. Koolitusel käsitletakse erivajaduste võimalikku mõju lapse abivajadusele, turvalise kontakti loomist, abivajaduse hindamist ja suhtlemist potentsiaalselt ohtlikes olukordades. Samuti käsitletakse suhtluse kohandamist erivajadusega lapse vanemaga ning lapse heaolust lähtuvat suhtlemist erivajadusega ja keerulise lapsevanemaga.
Õpisündmuse teemad	• Mis on psüühiline erivajadus, mõisted. • Ülevaade psüühika- ja käitumishäiretest lapse ja noorukieas: neuropsühhiaatrilised arenguhäired (autism ja ATH), intellektihäired, meeleolu- ja ärevushäired, enesevigastamine ja suitsidaalsus, käitumishäired.

	• Psüühikahäiretega laste abivajaduse hindamine – turvalise ja usaldusliku kontakti loomine lapsega, tema erivajadusega arvestav suhtlus, lapse vajaduste ja arvamuse väljaselgitamine, kogutud info alusel tegevusplaani koostamise põhimõtted. • Potentsiaalsed ohuolukorrad ja sillad koostöös. Suhtluspõhimõtted lapse agressiooni ja/või suitsidaalsuse korral. Koostöö sidusspetsialistidega. • Lapsevanema väljakutsed erivajadusega lapse kasvatamisel – enamlevinud psüühikahäiretega laste vanematega kontakti saavutamise põhimõtted ning suhtluse kohandamine lähtuvalt lapse kasvufaasist ja häire kulust ning prognoosist. • Lapse heaolust lähtuvad erivajadusega vanemaga suhtlemise põhimõtted, kontakti saavutamine, aitamise võimalused ja piirid. • Lapsekeskne suhtlus keerulise lapsevanemaga – suhtlus- ja koostöö põhimõtted (varjatud) diagnoosiga lapsevanematega, nt. isiksusehäire/manipulatiivse ja/või agressiivse käitumisega / sõltuvushäirega. • Lapsekeskne suhtlus keerulise lapsevanemaga, enesehoid.						
Õppemeetodid	Loeng, praktilised harjutused, rühmaarutelu, juhtumi analüüs.						
Õppekeskkonna kirjeldus	Koolitus toimub õppetöös sobivate tingimustega koolitusruumis, mis vastab tervisekaitse nõuetele ning täiskasvanute koolituse seadusest ja asutuse sisekorra- ja kvaliteedinõuetest tulenevatele tingimustele. Ruumid on varustatud koolituse läbiviimiseks vajalike tehniliste vahenditega. Osalejatele on tagatud kirjutusvahendid ja paber ning elektroonilised õppematerjalid. Koolitus toimub ühistranspordiga kergesti ligipääsetavas kohas. Osalejatele on tagatud toitlustus koolituse ajal. Koolitust puudutav info saadetakse osalejatele e-postiga hiljemalt nädal enne koolituse algust.						
Iseseisev töö	Puudub						
Õppematerjalide loend	Koolitajate ettevalmistatud materjalid ja töölehed. Soovituslik materjal: Terviseprobleemiga laste ja nende perede toetamise hea tava. Tallinn 2025. Terviseprobleemiga laste ja nende perede toetamise hea tava 12.122025 VEEB.pdf						
Õppe lõpetamise tingimused, sh hindamismeetodid ja hindamiskriteeriumid	Koolituse lõpetamiseks on vajalik kontaktõppes osalemine täies mahus. Tunnistuse väljastamise tingimuseks on õpiväljundite saavutamine. Õpiväljundite saavutamist hinnatakse vastavalt allolevatele hindamiskriteeriumitele. <table><tr><th>Õpiväljund</th><th>Hindamismeetod</th><th>Hindamiskriteeriumid</th></tr><tr><td>Õppija analüüsib erivajadusega lapsega suhtlemise olukorda arvestades lapse eripära ja</td><td>Juhtumi analüüs / praktilised harjutused.</td><td>Õppija toob juhtumit analüüsides või praktiliste harjutuste käigus välja erivajadusega lapsega</td></tr></table>	Õpiväljund	Hindamismeetod	Hindamiskriteeriumid	Õppija analüüsib erivajadusega lapsega suhtlemise olukorda arvestades lapse eripära ja	Juhtumi analüüs / praktilised harjutused.	Õppija toob juhtumit analüüsides või praktiliste harjutuste käigus välja erivajadusega lapsega
Õpiväljund	Hindamismeetod	Hindamiskriteeriumid					
Õppija analüüsib erivajadusega lapsega suhtlemise olukorda arvestades lapse eripära ja	Juhtumi analüüs / praktilised harjutused.	Õppija toob juhtumit analüüsides või praktiliste harjutuste käigus välja erivajadusega lapsega					

	vajadusi, arvamuse väljaselgitamise ja abivajaduse hindamise põhimõtteid ning valib sobivaid suhtlusvõtteid.		suhtlemisel olulised asjaolud arvestades tema eripära ja vajadusi ning abivajaduse hindamise põhimõtteid, valib sobivad suhtlemisviisid ja -võtted ning põhjendab oma valikut.
	Õppija tuvastab potentsiaalselt ohtliku olukorra erivajadusega lapsega suheldes ning valib olukorrale sobivad esmased suhtlemis- ja tegutsemisvõtted.	Juhtumi arutelu rühmas.	Õppija tuvastab juhtumise potentsiaalselt ohtliku olukorra ning kirjeldab olukorrast lähtuvaid esmaseid suhtlemis- ja tegutsemisvõtteid.
	Õppija kohandab suhtlemist erivajadusega lapse vanemaga lähtudes lapse east, arengufaasist, häire kulust ja prognoosist.	Praktiline harjutus.	Õppija valib ja rakendab ette antud juhtumi puhul erivajadusega lapse vanemaga suhtlemiseks sobivat suhtlemisviisi ja põhjendab seda lapse ja vanema vajadustest lähtudes.
	Õppija analüüsib erivajadusega lapsevanemaga suhtlemise olukorda arvestades lapse heaolu, aitamise võimalusi ja piire ning valib ja rakendab vanemaga suhtlemiseks sobivaid võtteid.	Praktiline harjutus.	Õppija tuvastab praktilise harjutuse käigus erivajadusega lapsevanemaga suhtlemisel olulised asjaolud arvestades tema eripära ja vajadusi, lapse heaolu ning aitamise võimalusi ja piire, valib ja rakendab sobivaid suhtlemisvõtteid.
Õppe läbimisel väljastatav dokument (tunnistus või tõend)	Tunnistus , kui õppija vastab kõikidele õppe lõpetamise tingimustele ning on saavutanud õpiväljundid. Tõend , kui õppija ei saavutanud õpiväljundeid, kuid osales õppetöös.		
Koolitaja kompetentsust tagava kvalifikatsiooni või õpi- ja töökogemuse kirjeldus	Koolitajatel on kõrgharidus (MA) psühhiaatria, vaimse tervise õenduse või psühholoogia valdkonnas, praktiline töökogemus koolituse sisuga seotud valdkonnas ning täiskasvanute koolituste läbiviimise kogemus.		
Õppekava kinnitamise aeg	Käskkirja kinnitamise kuupäev.		